

No 27.

28. gada-

Mahjas Weesi

Ar pascha wifscheliga augsta Keisara weleschanu.

Mahjas Weesi isnahk weentreis pa nedelu.

Malsa ar pefuhitishanu par pasti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 r. 35 L.
bes Peelikumu: par gadu 1 " 60 "
Ar Peelikumu: par 1/2, gadu 1 " 25 "
bes Peelikumu: par 1/2, gadu — " 85 "

Malsa bes pefuhitishanas Rigā:
Ar Peelikumu: par gadu 1 r. 75 L.
bes Peelikumu: par gadu 1 " — "
Ar Peelikumu: par 1/2, gadu — " 90 "
bes Peelikumu: par 1/2, gadu — " 55 "

Rusij ūmashanu

1883.

gahjums.

Mahjas Weesi teek idots festdeenahm no plkt. 10 sahlot.

Malsa par fludinashanu:
par weenos flejas finalu ralnu (Pett)
rindu, jeb to weetu, fa taha rinda eesem,
malsa 8 lap.Redzīja un ekspedīzija Rigā,
Ernst Plates bilschu- un grahmata-dru-
lataiā un buru-leetuvē pee Pehtera
bašnizas.

Nahdītājs. Jaunakahs finas. — Telegrafa finas. — Gelfch semes finas: Riga, Vinku mūtscha, Jelgava, Dobele, Iž kuldīga. Revelē. Igaunia Aleksandrija skolas kapitols. Peterburga. Pagastu vezalee Maskavā. Odesa. Minusinsk. No Samarsk. — Ahrlēmes finas: Wabzija, Francija, Ēģipte. — Straboneku labras pafch-palibidsiba. Teiv pafchā vezumā bahs jastrahda. Muhsu valodas gahjeens fadshīvē. — Peelikumā: Danzigeris mirons. Oriona suga seltis. Graudi un seidi.

Bar si nu.

Teem lasitajem, kas gribetu „Mahjas Weesi” us pūsgadu, t. i. no 1. juliā līdz 31. dezembrim, apstellet, tē sinoju, ka tādas apstelleshanas labprāht peenemu. Maksahs par to pūsgadu: kad pa pasti jaapeisuhta ar Peelikumu 1 rbl. 25 kap., bes Peelikuma 85 kap. — Kas tēpat Rigā sawu lapu grib fanemt, teem maksahs ar Peelikumu 90 kap., bes Peelikuma 55 kap. Alvischi apstelleshanas un faneimshanas weetas paleek tāhs pafchās, kas gada eesahkumā bija usdots.

Ernst Plates,

„Mahjas Weesi” iepatsneels un atbildoschais redaktors.

Jaunakahs finas.

Riga. Kā dsird, tad nahkofchu svehtdeen Jesus basnizā teiks sprediķi Mūthel mahzītājs is Lubahnēs.

Raimas Jauneneeshee: No tureenas mums peenahzis schahds finojums: Mums Jauneneescheem bija pirmā wasarasswehku deenā stiprs leetus ar leelu wehtru, kas rudsus daschās weetās semē noklahja un daschus nolausa. Par skahdi newar wiſai brehkt, jo stiprais leetus isklātūshai semei loti nodereja. Treschdeemi pehz svehtikeem pehz pusdeenas atkal bija stiprs leetus, bet ari leelu skahdi nenodarija; tapat zetortdeemi stiprs leetus lija, tā kā ar spāneem gahsa. Pusstundas laikā latrā līhdēnā weetā uhdens bija kahdu pehdu dīlsch, zaur ko weetahm sehjumi nonesti un dīli grahwji israuti. Wasaras sehja wairak no leetus zeetuſe, weetahm sehja ar wiſu semi tika norauta.

Sahle buhtu schīni gada deesgan laba, kad weetahm nebuhtu ar dubleem apnesta. Kur uhdens teloschā straume aīsuehma rudsus, tur tos noklahja semē un israhwa, tā kā schīni gada pee rūdseem buhs deesgan leela skahde, tapat ari pee wasarajas.

P. S. . . . l.

Somija. Par kahdu sevishku slimibu, kas usnākuse kahdai seeveetei, awise „Jelmarinen” fino tā: Nahdai Karolinei Wämänen is Viborgas apgabala peemetusehs gutama un sprediķojama slimiba. Patri rihtu ap pulksten 5 wina kriht dīslā meegā, kur sprediķo gaxus sprediķus, no kura fatura, kad atmodusiehs, nesin ne jaudas. Seeweete ir 39 gadus weza un tādus meega sprediķus jaw sprediķojuse no 9. g. Wina loti deew-bihjiga un meesfās nespēziga un wahja. Beetumi virwalde nospreedu, luhkot us

to, ka arrestanti, kureis laikam suhtīhs projam us Sibiriju, pa zeetuma laiku ismazhahs kahdu amatu.

Maskavas generalgubernatora kanzlejā tagad duhshigi ween strahda, peenemdamī luhgumus par 50,000 rublu isdalishanu, ko Keisara Majestete wiſlaipni dahwajis. Schis darbs usdots 4 eerehdneem un nobeidsams 8 deenu laikā, un tā ka eesneegts pawisam līdz 20,000 luhgumu, tad us latra eerehdna kriht līdz 5000 schahdu luhgumu, kuri mu jaſahrspreeſch un ja-iſspreeſch. Teesham, geuhts darbs, ja wehl eevehero, ka tādus luhgumus beechi ween mehds ūrakstīt.

Iz Odesas rakta „Now. Wrem.”, ka 15. junijā wairak solischanā bij jaſahrbdod 165 nami, bet torga deenā wiſi pilſehtas bankas parahdi bij samalkati, iſnemot 9 namus, kuri mu nahza pahdoschanā 79,620 rbl. leela parahda dehlt. Solischanā weizahs koti labi, tā kā wiſi nami bij pahdoti dahrgali, nesā bij bankas parahds. No tam redsams, ka, lai gan wiſi ūhdsahs par naudas truhkumu, tomehr naudas weenumehr wehl ir.

Odesa. Tee ūschi ūrgi, ko Keisara Majestete dahwajis Turku sultānam, schīnis deenās nowesti Odesā. Wini 5—6 gadus wezi, is grafa Boronow-Daschkowa kehw-nizes un makšajot līdz 40,000 rbl. Ar twaikoni wīnus ūhta tāhlač us Konstantinopeli. Par pawadoneem wineem ir weens konſulata eerehdnis, weens Kreewu kutscheers un diwi Greeku kutscheeri.

Lūla nakti no 25. us 26. juniju paſtrah-dats bresmigs ūlepawibas darbs: 50 gadus weza ūwe, kas weena pate dībwoja, no-nahweta. Gekam ūlepawas aīsgahja no no-ſeeguma weetas, wīni wehl aīſdedfinaja mahju. Bet uguni par laimi eespehja apspeest. Mo-ſeedneeki wehl naw peekerti.

Rostowa, Jaroslavas gubernā. Semstibas darboschanahs skolu finā tur loti ūkninga. Līdz 1865. gadam, kūr dibinaja semstibu eestahdes, wiſā tūreenes aprinkī bij 5 pagastu skolas, bet 1875. gadā jaw 25 un 1883. gadā pat 70, par kūrahm ik gadus malsa līdz 20,000 rbl. Bes tam semstiba daschā ūpendijas dibinajuse pee Jaroslavas gim-nasijas, progimnasijas un zitahm skolu eestah-dehm un Rostowas aprinku ūmēkods prahī ūnajuse modinat preeksch skolu buhshanaš.

Telegraſa finas.

Peterburgā, 1. juliā. Sino, ka Melnas juhras oſtu aīſargaschanas no koleera fehr-gas eekſchleetu ministris pawehlejīs, pa-wairot aīſargaschanas līhdēktus.

Peterburga. Pee 1. prehmiju biletu islo-seschanas krita ūlakā ūneisti us ūchdeem ūmureem:

200,000 rbl. us Nr. 14,098—46.	
75,000 " " " 6,960—41.	
40,000 " " " 16,424—39.	
25,000 " " " 14,690—11.	
10,000 " " " 13,996—39; 3436	
—43; 17,759—4.	
8,000 rbl. us Nr. 12,500—18; 4894—23; 17,424—36; 3,725—14; 15,731—25.	
5,000 rbl. us Nr. 4073—11; 9860—24; 9799—10; 6282—5; 13,920—11; 9579—47; 17,003—36; 14,916—24.	

Posenē, 30. junijā. Tūreenas ūſas nospreeda par teem walſts nemeera dehlt ap-ſuhbseteem ūchdu ūpreedumu: students Pad-lewski us 2½ gadi, ratneku Grzeskewitschs us 1½ gada ūetuma ūtrahpes. Ūtortais ūka no ūoda atswabinats.

Gefüchsemes finas.

Rīgas vēzakais polijsmeists, palkawneeks
Adolfs v. Reichardts, kā „Ztga f. St. u.
L.” sīno, eesniedis fawu atluhgumos no
amata. Ģemeifs, kadeht to dara, eſot me-
liejams newefelibā.

Roschu- un semern-isskahde. Nigas dahrskopibas heedriba, ta sawâ laikâ jaw bija isfludinats, isrikhoja isgahjucho svechtdeenu un pirmdeenu roschu- un semenu isskahbi Strehlneeku dahrsâ. Keatrs zilweks, pat tas, kas wiſu zitu mehds weenaldfigi uſſkatit, tomehr pučiti eraudſidams, sawâ ſirdi negribot top kustinats, wina prahs eelihgsnrots, pazilats. Pučites augſchanu, ſeedeſchanu un nowiſchanu eewehrodams, zilweks top drīhs pahrlezzinats, ka wiſas zilwezes dſihwe ir pučitei lihdsinajama: wiſch ari aug, ſeed un nowiſt. Ka mehs ar patiſchanu ſtalti no-auguſchu dahmu jeb fungu uſluhkojam, ta ari jo ilgali apluhkojam un preezajamees par pučites ſlaifeem, jaufi ſmarſchodaemeem ſeedeem. Starp pučehm ir un paleek roſe wiſu puču kehnineene. Ka roſe pat fends laikds ir tahdu ſtabwoſlli eenehmuse, to peerahda muhſu tautas-dſeesmas, kur top apdſeedatas jaufas roſes, roſchu dahrfiani u. t. pr. Tamdeht ari it ihpaſchi jaunelles un jaunelli, ſajusdami ſawâs kruhtis ſawu ſeedu laiku, labrahti ar pučehm uodarbojahs, un it ihpaſchi roſiti, ka wiſa ſeedona jaukuma ſihmi, mehds weens otram dahwinat. — Ta tad bija it kreetns baudijums, apluhkojot Strehlineeku dahrsâ ſchihs jaufahs kehnineenes — roſites, kas weena lepnala un dai-laka par otru, ſlatitaja wehribu burwigi us ſewi gressa, ar ſawu jauko ſmarſchu gaifu pildidamas, ta ka zilweks jutahs eſot pawifam zitâ vafaule.

Schihs jaukahs, debeschligahs pukites if-
stahdot un ta apmekletajeem schahdus jau-
kumus apgahdajot bija netik ween peedaliju-
schees schejeenes dahrueeli, kiri, kaut ori-
nebuhtu deesin zit leeli puku mihiotaji, ka-
weikalneeki pukes audsina, bet jo wairak bija
leels preeks, starp ifstahditajeem lajot wahr-
dus, kas tik no angstas zeenibas pret schahm-
pukitehm, tahs ix lopuschi un audsinajuschi,
ta ka kahda schahda puku-drauga ifstahditahs-
roses wišwairak peewilka apskatitaju un ap-
brihnataju.

Goda-algas par roshem, leelo sudraba medatu, dabuja; andeles-dahrsneeks G. W. Schöch's; majo sudraba medatu: drukatwas ihpaschneeks Ernst Plates, tirgotajs W. Ranck's, pilsehtas dahrsneeks G. Kuphaldts un dzelsszeta eerehdniis Amend'e; bronsas medatu dabuja: rahtsfungs A. v. Knieriems, v. Fastrschembflikis, un tirgotajs R. Pfeiffers.

Is treshas Rigaš sawstarpigas kredit-beedribas 1882. gada-pahrskata redsams, ka beedribai 31. dezembrī 1882. g. bijuschi 465 beedri ar 215,214 rbt. darischanum 1,936,926 droschibas kapitalu un ka wiſa peedalishchanahs summa iſtaſiūſe 2,152,140 rbt. Tā tad zaurmehrā nemot ik latris beedris peedalijees ar 4628 rbt. 26 kap. Beedriba pelvijuſe gada laikā 65,167 rbt. 74 kap. No teem dabijuſe beedribas walde 9775 rbt. 16 kap., pēe reſerwes kapitala peeflaititi 5539 rbt. 26 kap., pēe pensiju kapitala 5000 rbt., pēe ſpeziala reſerwes ka-

pitala 20,000 rbt.; no pahrejās summas, 24,128 rbt. 34 lāp., išmalfats par 201,069 rbt. 50 lāp. pa 12 procentes un pēc referēs kapitala pēeskaitīts nedalamais atlīkums, 724 rbt. 98 lāp.

Par uguns apdrošināšanas beedribahm, kas zeetušas zaur leelo ugunsgrēku Jaunjelgawā, lašam fchahdas finas: Pirmā Kreewu asekuranzes kompanija saude 45,000, Peterburgas kompanija „Nadeschda“ 20,000, Kreewu uguns apdrošināšanas beedriba 17,000, Baltijas uguns apdrošināšanas beedriba 12,000, uguns asekuranzes kompanija „Salamander“ 8000, uguns apdrošināšanas beedriba „Favor“ 2000 un Mafkawas asekuranzes kompanija 1000 rubli, kopā 105,000 rbt., pēc kuras summas vehl jaapeeskaita ne-apdrošinato immobiliju un mobiliju fchahde (ap 50,000 rbt.), ja grīb noswehrt, zil padarītās fchahdes pawīšam.

Wisi pagasta wezaki, kuri bij nobrauluschi us kronefchanas svehtkeem, Maßlawā bij li-
kuschi fotografetees, pawissam 60 bildes, is-
dalidamees pehz gubernahm waj apgabaleem.
„Waldbas Wehstnesis“ nu fino, ka schahs
fotografijas ari tifschot issuhtitas pa guber-
nahm.

Pinku muischa. No tureenes mums pе-
nahjis schahds finojums: Pee mums Bab-
esara svejnekeem wasaras sveja ir sahlu-
fehs, bet par noschehloschanu schè jasino, fa-
nereti teek faswejotas siwiss issagtas; dsied,
la dascham svejneekam pa simtu sahlu no-
sagts. Kas tee sagki, to newar eedomatees,
bet laikam tаhleji gan nebuhs. Dasch's siwiss
pahrdod un svejneeks — naw. Lihds schim
neweens naw tizis peekerts. — Preesk'ch
wasaras svehtkeem Skultes muischas rent-
neezei no ganibahm sirgu nosaga, kas bija
ar dsels s pinellu faslehgts. — v —

Jelgawa. Ar vīrskolas komisijas atļauju 5. jūlijā šchini gādā tilfshot notureta Kurzemes skolotāju konferenze Jelgavas ģimnasijas sahādē. Pee pahrspreeschanas uahfshot tāhdi preekschmeti: skolneku darbībaschana brīhwstundās, dahrskopiba, tizibas mahzība tautas skolās un pahrskats par skolas grahmatahīm.

Jelgawaš appabalā. Kā „Mit. Ztg.” ūnī,
tad naktī no 24. us 25. juniju Lējas Kellas
faimneekam ir issagti diivi sirgi, weens melns
ar eegreesumiņu kreisajā auši un otrs $2\frac{1}{2}$
gadu weezs ehrselis. Kas sagtos sirgus ūnī-
rakda, tas dabušot 10 rbi.

Dobeles. Kā „Mit. Ztg.“ sino, tad 22. junijā Dobeles aprinka pagasta wezakee ar leezibas raksteem no pagasta teesas, zil gadu latris amatā bijis, bija sapulzejuſches. Doebeles aprinka teesas preefchā, kur aprinka teesas kungs, barons Franz V. Bistram, winus nšrunajis Latweeschu walodā, ſazidams, ka Dobeles aprinka pagasta wezakee tapebz eſot sapulzeti, lai ſtarp wineem tos 19 kro- neschanas-schetomis (kroneschanas peeminas ſihmes) waretu iſdalit un proti teem, tas wiſilgali ſawu amatu waldot. To ſazijis winiſy nolasija iſ „Kurſemes gubernas avi- ſes“ Šeifara Majestetes augſtos wahedus, ko augstaits Semestehws Maskawā runaja uſ pagastu wezakeem. Schos wahedus no- laſijs winiſh norahdija, ka Šeifara Maj- ſtetes wahrdi: „Netizeet aplamahn walodahm par jauno ſemes paſhdalischami un papla- ſchinashanu“, gaifchi peerahdot, ka neiveens par welti ſemes nedabuſhot, jo ſchahdas

walodas no walsts dumpineekem teekot if-
plahtitas, ta semi dabutschot par welti.

Sawu runu aprinčia teesas kungs beiðsa
ar wahrdeem, fo Weisara Majestete Maskawā
bija runajis us muischneeku marſchaleem.
(Slateres Mahjas Weesi Nr. 22).

Bauska. 2. jumijā sch. g. Bauskas klubas
sahle tika notureta Bauskas prahwesta ap-
rinka schi gada skolotaju konferenze; pušē no
skolotajeem deemschēl nebija uš konfereenzi
atnahkuſe. Bebz noturetas deewakalposcha-
nas uſnehma ſchulrats, mahzitajs Buscha L.,
konferenzes wadiſchanu; jo prahwests newa-
las deht nebij warejis atnahkt. Bebz tam
nolaſija pehrna gada protokoli un tad uſai-
zinaja wiſpahrigas Kurſemes skolotaju, bah-
rinu un atraitnu lahdes heedrus, lai eematsā
ſawas gada mafaschanas un eewehle ifſtah-
juſcho weetā jaunus kafes lozekus (afeoru,
kaſeeri un direktoru). Pee tam ifrahdiyahs,
ka no wiſeem atnahkuſcheem skolotajeem til-
weenis weenigs biji palizis kaſei par lihdsbee-
dri; ziti wiſi bij ifſtahjuſchees. Tad nolaſija
no Bielensteina mahzitaja eefuhtitu kritiku,
par kahdahm 12 Latweeschu gramatikahm,
un pahrfpreeda, kahdu waretu eekest pagasta
ſkolās. Par derigahm ifrahdiyahs: „Spieß:
Latweeschu walodas mahziba“, un Spalwina:
„Paligs walodas mahzibā“. Pahrfpreeda,
la ja-eived ſkolās zensuras ſchurnals un
zensuras ſühmes, kuraſ ari ja-ifſtrahdā. Sko-
lotajs Schiffera lgs runaja par dabas mah-
zibahm pagasta ſkolās un zik tahnu ſchahdahm
mahzibahm jafneedsahs, lai ſemneeli no tahm
waretu mahzitees ifſchikt ſlahdigo no derigā.
Winu uſažinaja, lai ifſtrahdā dabas mahzibu
preefschi pagastu ſkolahm Latweeschu walod-

„Dabas mahzibas” no Kalnina preelsch fisi-
ķas un Kundera „Dabas stabstu wadonis”,
latviski no Rudsifsha, ir loti nepilnigas.
Bebz pusdeenas farumajahs, waj wišpahriga
skolotaju konferenzi noturehs Jelgawā jeb
Jelgawā. Sapulze gribēja labak Jelgawā
un tapebz schulrats nolehma, ka konferenzi
sahlftees 5. julijs, plkst. 9ds rihtā, Jelgawas
gimnāfijas sahle. Preelschā nesamee darbi
ir peeteikti: „Skolenu darbi brihwstundās”,
„par dahrfa kopšchanu”, „par tizibas mah-
zibu mahzischanu pagasta skolās”, „pahrskats
jeb katalogs par skolas grahmatahm”. Bebz
schulrata finojuma top tagad skolās leetotas
wairak kā 300 skolas grahmatas, kuru skaita
turpmak taps stipri mājaks. Konferenzi bei-
dza ar Deewa luhgschanu. Skolotaji palīta
wehl pahri stundas kopā un tad schlikhrabs
ar to wehleschanos, 5. julijs sch. g. atkal
Jelgawā fatiktees. (L. A.)

Leepajas ahrsemju ondelei gaidama, lä „Lib. Ztg.“ siino, eewehekojama paplaßchinaschana. Lihdi schim us ahrsemehm pahrevo-tais spirts gahjis gandrihs tik weenigi zaure Neweli, us kureeni tas tika nowests wahtis un muzas, bet tagad fastahjuſehs ihpascha beedriba ar to noluhku, pahrewest spirta is wadischana uj ahrsemehm no Neweles uj Leepaju. Schim noluhkam mineta beedriba jaw pastellejuſe Baltijas wagoni-fabrikā wairak dselsu wagonu, lahdus brahli Nobel is gudrojuſchi preeksch petroleumsa weshanas. Peepildischanas un istulſchoshanas sinä ſcheewagoni buhſhot labali par Nobelu wagonneem. Lahdös dselsu trauktös no paſaude-juma zaure iſſwhſchanu nebuhschot wairs nerungs un ari pate fuhtischana iſnahkschot lehtaka, tadeht ka wahtis un muzas nebuhs-

schot wairs wajadfigas. Beedribas dibinataji un wadoni esot eewehrojami naudeneeki un industrijas ihpaschneeli, kas jaw usnehuschi farunas deht weschanas-naudas pamafinaschanas preeksch schahs beedribas wajoneem ar to dsefsszeli waldehm, pa kureem eewehrojami spira suhtijumi waretu buht wedami, lai spira noweschana lihds Leepajai isnahktu preeksch bruhschu ihpaschneekem un tirogatajeem labu teesu lehtaka, neka eerafta wihsa lihds Rewelei. Bes schahs sagatowoschanahs mineta beedriba ari jaw noplukse Leepaja tuwu pee muitas-pahrmalades leelu gruntsqabalu, kur buhwet preeksch spira noguldischanas wajadfigos spihkerus, las tifschot cerihkoti pehz wijsjaunakas un derigakas wihses.

Is kuldigas un aplahrtnes. Wifa Lejas-kursemē augstee kronejuma svehtki tilnichi svineti jo sruhni. Dauds weetās, kur lihds schim wehl nebija ne wehsts no fabeedrigas svehtku isrihloschanas un wairalbalfigas dseedschanas, tas nu pirmo reisi notizis par godu Augstahm Majestetehm. No wifahm malahm dsirdams, ka pehz wehsts par svehtā kronejuma notikschani, laudis druhsmu druhsmahm, preezigi waigā un aissgrahbti ūrdi, dewuschees basnizās, aissluhgt par Keisarislo Majestetu fwauditahm dshwibahm. Tas dod klaju leezibū, zil ustzigi un padewigi Latweeschi faweeem Schehliqeemi Waldneekem. — Kuldigas pilfehtas walde isrihloja kronechanas svehtku deenā tā faultos „lauschu svehtkus”, kuros salahm seepehni us garaahn kahritim un eesepetahm zublahm bija ja-is-pilda lauschu epreezinataju lomas. Bet paskahbā alus muzas nebij wis „salseepainas”, tadeht tahs ari atrada wairak zeenitaju; it ihpaschi dascheem patika wegu un kringelu leetus.

Par svehtku laiku norihbeja 101 leelgabala schahweens, un illuminazija diwōs wakards bij leelista. —

Kuldigas Sadraudfiga Beedriba svehtija kronechanas svehtkus ar teatri un goda meelastu isrihlojumeem. Abi isrihlojumi jo eewehrojami, tadeht ka pee teatra atlal pederalijahs pasihstamee teizamee spehki — abas zeen. J. jldses, un pee goda meelasta dseidejam pirmo reisi beedribas wihru tori, kutsch musikas skolotaja Kreutzburga īgam wabot, teefscham weikli un jauki dseedaja. —

Pagahjuschi nedēla schē atbrauna rewidschā senatoria geheimrahta Manaseina leelkunga eerehdnis hofrats f. Klugena īgs un eesahka revisiju schejenes teefas un eestahdes. Pehz tam wehl atbrauna Skrinnikowa un Sterfesfungi. Wispirms f. Klugena īgs rewidejis pilsteefu. (B.)

Reweles. Par 15 Igaunu beedribu deputaziju, kura pagahjuschi peektdeena kopā ar zitahm deputazijahm tika peenemita no Keisaru Majestetehm, „New. Beobachters“ pafneids schahdas finas: Kā deputazijas lozekli bij nonahluschi un peelsaisti: profors Kōlers is Peterburgas, Dr. med. is Wilandes, lektors Dr. M. Wessle is Terbatas, Pellbergs, Sachs un Rose is Oberpahles, preesteris Suigusaars is Pernawas un pilfehtas domneeks T. Jakobsons is Reweles. Pagahjuschi otrdeena deputazija stahdijahs preekschā eelschleetu ministrim, grafam Tolstojam; deenu pehz tam ministris peenehma wifas deputazijas ministerijas namā, kur pahrlezzinajahs par deputazijas lozekli personahm. Tad depu-

tazijahm sinoja, ka peenemschana peektdeen notilschot Seemaspli, us ko winahm isdewa ee-ejas s̄ihmes. Keisaru Majestetes, pawaditi no spihboschas switas, ar twailoni ap plkst. 12 nobrauna Peterburgā. Deputazijas pehz alsabeta bij usstahditas kahdā Seemaspli krabschnajā sahle. Kad durvis atwehrahs un Majestetes parahdijahs, sapulzejusches gawilehm tos apsweizināja. Majestetes nu gabja no weenas deputazijas us otru. Adrefes netika nolasitas leelā skaita deht, tikai swabadas usenias bij atlautas. Widsemes Igaunu beedribas bij israudsijuschahs T. Jakobsoni par sawu runataju un bildes pasneedseju, kura ihsts mahkflas darbs. Wina israhda Kristu ar muitas grafi. Glas bilde mahleta no profesora Kōlers, rahmja skulptura isdarita no skulptora Adamsona bumbeeru koka. Pilfehtas domneeks T. Jakobsons wispirms dſiti aissgrahbteem wahrdeem issfazija Igaunu beedribu wispadewigalos laimes wehlejumus us svehto kronejumi un tab lihdsia Keisaru Majestetes, ka beedribu sruhnigakahs, wispadewigalohs mihlestibas s̄ihmi pret Augstu Baldineeku namu, peenemt masu artawu bildes weidā. Us schahs bildes esot rāhdits tas zelsch, pa kuru beedribas nodoma staigat un kuru bīhbeles pants: „Dodeet Keisaram, las Keisara un Deewam, las Deewa!“ tik skaidri un gaishchi apsīhni. Keisara Majestete laipneem wahrdeem pateizahs, pehz kam profors Kōlers s̄ihakti isskaidroja bildi un winas rahmi. Tadeht ka deputazijas bij fakahrtotas pehz gubernahm, pilfehtas domneekam T. Jakobsonam bij ta laime, to Igaunijas beedribu wahrdā, kuras wīnu bij eezebluscas par sawu representantu, wehl reisi stahtees preekschā Keisaru Majestetehm, kuri schehligi un laipni peenehma pasneegto mahkflas darbu.

Igaunu Alekandra skolas kapitals, pehz „Gesti Postimees“ aissludinatas kwihtes, nu 23. janvara lihds 11. junijam pawairojees ar 4428 rubl. 92½ kāp. Wifa summa, kas wirskomitejas kāse eenahluje, istaisa 74,706 rubli 5½ kāp.; nu tahs pawifam isdots, par muishchini preeksch skolas nama, nama pahrlabojumu un ziteem s̄ihkumeem 13,888 rubl. 85 kāp., tā ka tagadejais kāses stahwoklis 60,818 rubl. 67½ kāp. Bes tam walts bankā Peterburgā pawifam eenahluje kahdi 7000 rubl.

Par Igaunu Alekandra skolas komiteju generalapnli 24. junijā Wahzu „Neue Dörptische Zeitung“ raksta tā: Kā dsirdam, zeturideen pullsten 11 preekschpusdeenas „Wanemuines“ sahle eesahkahs Alekandra skolas generalsapulze. Presidents, mahzitajs J. Hurts, atlakija sapulzi, zitu leetu starpā sunodams, ka sapulzi wadischot Torgeles mahzitajs Kurriloffs, kas no wirskomitejas us to esot isredsets. Pehz palihgu komiteju delegatu pilnwaru pahrbandschanas, ar ko aistezeja ilgaks laiks un kur tikai kahdas pilnwaras atraidija kā nederigas, tuhlin zehla preekschā „presidenta jautajumu“, kas ar mas atpuhshanas brihscheem willahs lihds plkst. 9 wakarā. Mahzitajs J. Hurts eesahkumā palihgu komitejahn leedsa teesibu, lihdsbalot pee presidenta eezelschanas waj atzelschanas, kampretim no otras puses pagebreja, lai nolasa generalsapulzes protokolu no 2. junija 1882, kur taifni esot fazits, ka wifas Alekandra skolas leetās wirskomitejas lozelli kopigi balsi ar palihgu komiteju delegateem.

Sapulze atsina scho palihgu komiteju delegatu balfoschanas teesibu un nu nehma isspreest suhdsibu pret mahzitaju Hurtu, kā lihdschiniigo Alekandra skolas wirskomitejas presidentu. — Wirskomiteja bij zehluje preekschā, eezelt s̄ewischki komisiju, kura ufbot, ismellet un isspreest eesneegtahs suhdsibus; bet scho preekschlikumui atraidija un tuhlin lehrahs pee suhdsibu isspreeschanas. Pehz tam, kad mahzitajs Hurts bij isteizis, ka pret wifahm suhdsibahm, kuras pehdejā laikā ee-sneegtas, newarot tuhlin aissstahwetees, tadeht ka wajadfiga materiala ne-esot pee rokas, sapulze peenehma tikai trihs suhdsibus punktes, las sawā laikā bij issinotas „Walgušā.“ Us scho punktu pamata sapulze wīnas atrodochos materialu atsina par pilnigu, suhdsibu ussahlt us amata atzelschanu un pehz tam tā ap pulkst. 8 wakarā — sapulzes wadišchani pa tam bij usnehmees mahzitaja amata kandidats H. Treffners, mahzitaja Kurriloffa weetā, kas bij aissgahjīs — gahja pee nobaloschanas par to, waj mahzitajam J. Hurtam turpmāk palilt par Alekandra skolas presidentu waj ne. Nobaloschana notika ar wahrdū ussaukschani un galigi israhdijahs, ka mahzitajs J. Hurts ar 71 pret 7 balšim bij atzelts no presidenta amata. Mahzitajs Hurts sinoja, ka protestejot pret scho spreedumu un ka augstakā weetā par to buhshot schehlotees. Sapulze ne-eewehroja scho protestu, bet gahja pee Alekandra skolas wirskomitejas jauna presidenta zelschanas. Kā weenigais kandidats bij proponets akademijas profors J. Kōlers, kas ar' par presidentu tika eezelts ar 70 pret 7 balšim, kuras da-buja mahzitajs J. Hurts. — Sapulze mahzitajam Hurtam pehdigi issfazija pateizibū par wina lihdschiniigajem puhlineem Alekandra skolas labā. — Debates reisehm gan bijuscas pasihwas, bet zaur zaurim it lahtigas.

Peterburga. „Arkadias“ dahrsia ihpaschneeli no ūivas kana dabujuschi dahwatu wina qihmetni lihds ar pergamenta rākstu, ko pats kāns parafstijis un lizis apleezinat ar sawa pašcha sehgeli. Rāksts ūan ūchitā: Peterburgā usturedamees 1883. gada junija mehnēt es beeshi ween apmelleju jautribas lokali „Arkadia.“ Schēe apmellejumi man un maneem pawadoneem darija ūoti patihfamu pajautrinajumos. „Arkadia“ dahrsia un teatra ihpaschneeli pret mani ūatrū reisi israhdija fewischki usmanibū un laipnibū. Tagad aisszelodams no Peterburgas, es ar wisleelato labpatišchani Peterburgas tirogtajeem Jegoram Alekandrowitscham Alekandrowam un Dmitrijam Antipowitscham Pokalowam issaku sawu sruhnigo pateizibū, ko apleezinu ar sawu parafstu un sehgeli.“

Peterburga. Noluhkā us koleeri Egipte eelschleetu ministris islaida schahbus nosazijumus: Kugeem, kas eebrauz Melnabs juhras ostas un ūam naw patenta, ka us wineem naw koleera ūlimneeku, ja-usleek 7 deenu karantena; Kreewi svehtelineekem us Melnu pafes naw isdodamas; priwattwailoneem, kas braukla pa Melno juhru us Konstantinopoli, jatur ūugu ahrsti; labprahrigahs flotes deparazijas ūugeem aissleegts, eebraukt tahdās Egiptes ostas, kur koleeris iszehlees.

Pagastu wezakec Maskawā. Us muhsu Augstā Semes Tehwa kronechanu, Maskawā, wifa leelā Kreewijs, kā ari wifas Kreewijs tautas, sawus deputatus schurp suhtija, kas

lai winu wahrdā apsweiktu Keisaru Maje-
stetes un wineem nowehletu laimes. No
Latweeschu semneelu puses bij aizinati pa-
gastu wezakee, no katra aprinka teesās apga-
bala pa weenam. Latweeschu semneelu re-
presentanti, 12 pagastu wezakee, 10 is Kur-
semes un 2 is Bibsemes, eebraunga Maſkawā
4. un 6. majā. Schē, Maſkawas wolsala,
winus fagaidijsa wirspolizijmeiftara adjutants.
Preefsh pagastu wezakeem, kuru no wijs
Kreewijas fabraunga 675, kroneſchanas komi-
nijsja jaw preefchlaikā no-ihereja korteius.
Schē muhsu Latweeschi, weenā namā ar fa-
weem amata beedreem kopā dſihwodami, dabija
redset un eepaſhtees no zil daudī un da-
ſchadahm tautahm apdſihwota muhsu leelā
Kreewija, jo wijs pagastu wezakee, bes ween
Poli, Wahzi un Latweeschu, bij gehrbuschees
ſawds tautas apgehrbōs. Leelā un Maſ-
Kreewi, Poli, Leischi, Latweeschi, Žgauni,
Somi, Tatari, Wahzi, Tschudi, Kasaki, Greki,
Perſi, Armeni, Virgiſi, pagastu wezakee iſſ
Kaukasijs kalmi un wehl daudī zitahm Kre-
wijas tautahm, — wijs tee lungi diwās
leelās sahles 3 nedelas kopā nodſihwoja un
ar leelu ſirdspreeku jaleezina, ka tahda brah-
liga kopſadſihwe ſtarp zilwekeem, kuri peeder
tik daudī ſawadahm tautahm un runā til
daudī ſawadas walodaſ, gan reti fur wehl
otreis paſaule atgadifees. Ta leelakā laip-
niba un ſaderiba walbijā winu ſtarpa un
draudſigās ſarunās wini kopā dſihwodami
pawadija ſawus watas brihschus. Schē ihſi
wareja redset, ka tee ix zilweki ar pilnigu
apſinatšanoſ, ka wini no ſaweem pagasteem
iſwehleti var pagastu walpinekeem, kahrtibas
uſturetajeem un labas preefchijmes rahdi-
tajeem. Augsti Kreewu lungi un generali
beeschti ween apmekleja pagastu wezakos un
ar teem laipni parunajahs. Pat eelschleetu
ministris, grafs Tolstojs, ar ſaweem paw-
doneem winus apzeemoja un pēe ik katra
apwaizajahs, zil gadus ſtahwot deenastā un
waj kahdu medali uſdeenejies. Warak reiſes
nedelā ari dakteris atbraunga, pahrllezzinatees,
ka ſtahw ar winu weselibu.

Muhſu Latweeschi, tahtu zelu ſweiki, we-
feli atbraukuschi, pirmahs pahri deenah at-
duſejahs un tad jaſka apſklatit pilſehtu.
Dauds wini ſche redſejah, ko ſawā muhſchā
nebij redſejuschi un warbuht ari wairš ne-
redſehs, un ilgu muhſchu nodſühwojuschi,
wini wehl ſaweeem behrnu behrneem ar preetū
ſtahtihs pahr wiſu greñibū un koſchumu,
ko ſche Maſkawā redſejuschi Keisara ſwehtdöſ.
Maſkawu drufku apſkatiſuschi, wini 8. maja
iſbrauza uſ tuwejeem Swirbutu kalneem, no
kureem gandrihs wiſu pilſehtu war pahrredſet
un fur wini wehl zitus, Maſkawā dſihwo-
joſchus Latweeſchus ateada preekſchā. Swir-
butu kalnu wiſaugtakā weetā ſtabw weefniza
ar garei balkoni; dſiti apalich weefnizas
leela leja ar ſahlaineem platscheem, mescha
koleem un eewu kruhmeem, un wehl dſikati,
paſchā kalna apalichā tel Maſkawas upe.
Otrpus upe, uſ daudſ kalneem iſkaiſta,
gut diſchena Maſkawa ar jaſweem jumteem
mirdjofcheem torneem, leeleem kloſtereem,
daudſ fabrikahm, halteem nameem ar ſaleem
jumteem, ſaweeem ne-iſſlaitameem dahrſeem
un dahrſineem un gareem bulwareem, kaſ
wiſſ klopā iſtaija til jaiku panoramu, ka-
zilwels nemias newar heigt noſſattees. Tai
paſchā deenā ari daſchi Aſijas waldineeli,
emiri un ſanii apmekleja Swirbutu kalnus

un lihdsās ar Latweescheem no weesnijas
baltona apbrihnoja Kreewijas pirmo galwas
un kronefchanas pilsehtu. — Jaukas, pree-
zigas stundinas Latweeschu tauteeschi pawa-
dija Swirbulu kalmu salajās birsēs. Tē wa-
reja ihsti redset, ka ne tahlums, nedz sve-
schums Latveeti no Latweescha nespēj at-
sveschinat, jo Balteeschi ar Maļlaweescheem,
kas preefschlaikā nekad nebij pasimisches un
nu dīķā Kreewijā pirmo reiži tikuschees, bee-
drojahs un farinajahs til jautri un drau-
dsigi, it kā no masahm deenahm lopā buhtu
auguschi un dīshwojuschi. Uf wehsturigā
kalmīna, kur preefsch 70 gadeem stahweja
lepnais kareiws Napoleons I. un uš Maļlawu
noskatijahs, tagad stahweja pulzīsch Latwee-
schu preeka pilni un jaukahm zerībahm. Kahda
starpiba starp toreiš un tagad! — Toreiš
warens waldineeks, karu un postu wehstidams,
noskatijahs — deesin ko domadams — uš
tukšchu, pasemotu, atstahtu pilsehtu, iš kura
wīši eedīshwotaji bij eebehguschi, un tagad,
pehz 70 gadeem, atkal brihwi Latweeschu
semneeki, kā meera un preeka wehstreschi,
eenehma to pašchu weetu un noskatijahs uš
to pašchu pilsehtu, kas spihdeja sawā leelakā
godā, bagatibā un gresnībā. Swirbulu kalmus
atstahdamī, muhsu Latweeschi wehl apmekleja
tuwejo jaunawu klosteri un tur apskatijuši
gresnos kapu monumentus un clostera bai-
nizu, wehl kahdu laizīmu pakawejahs uš jaun-
awu lauka, tur noskatidamees, zīl jauki,
draudsgigi un godprahrtigi Kreewu fabrikū
strahdneeli ar strahdneezēm lopā pawaða
sawu svehtdeenaš peemakari. Tur īmteem
jaunu puishchu ar seltenehm volu volas stah-
wedami lopā, īkali īlandmaja sawas tautas
diseesmas un danzoja tautas dantschus. Breeks
un lihgāmiba uš winu sejahn atspihdeja un
neweens launs un nepeeklahjigs wahrdināch
ne-aiskahra sapulzejušchos ūlatitaju aūjs.
Muhsu pagastu wezakee, kas Baltijā dīrde-
juschi daudz par Kreewu tautas leelu ne-
išglīhtibū, rupjibahm un brandwihna pree-
keem, un nu pašchi pahrlezzinadamees, zīl
mas pateesības tāhdahm melu sinahm, ne-
wareja deesgan apbrihnöt Kreewu semneeki
laipnību un godprahrtibū, un wīši wini īsteiza
wehlejchanoš, ka jel ari Latweeschu strahdneeli
wīšur Baltijā prastu sawus valas brihschus
pawadit tāhdā newainigā jautribā un pee-
flobiħā.

Premo reissi ūawa mihiota Semes Lehwa un Mahtes waiguš redjet, muhiju Latweſchi dabuja 10. majā, pee ſeisara goda eebrauzeena Maſkawā. Tai deenā wiſeem pagastu wezakeem eerahdija weetas no pefteſchanas wahrteemi lihds ſeisara pilei, tur wini ſeisara goda eebrauzeenu wareja apflatit leelajā grefnumā un ſposchumā. 12. majā wiſeem wajadſeja eerastees pee ſeisara; tur wini beedribā ar ſtreewu augtmaueem pawadija wairak ſtundas, jo tad zeremonij-meiftari eerihloja goda gahjeenu uſi baſnizu, kā tam wajadſeja notiltees kroneſchanas deenā. 14. majā pagastu wezakeem iſ 6 gubernahm wajadſeja eerastees ſeisara pili un tur preefch wiſeem ſanemt druktus iſſludinajumus par kroneſchanas deenū. Paſchā kroneſchanas deenā, 15. majā, wiſi pagastu wezakee jaw no paſcha rihta, pusszel 8, ſapuljejahs ſeisara pili un tur atlaſ wairak ſtundas pawadijuſchi piſſahles, wini nehma dalibu pee goda gahjeena uſi baſnizu. No pils iſnahkuſchi, pagastu wezakee palila

pilsgalmā, kur wini sagaidija Keisaru Ma-
jestetes if bahnizā atpakał nahkot. Pee
kronefchanas zeremonijas bahnizā, wareja tilai
14 pagastu wezakee pedalitees. 17. majā
pagastu wezakee pedfishwoja to godu, ka atkal
wareja sapulzetees Keisara pili, Aleksandra
sahle, un tur Keisaru Majestetes apšweizinat
un Wineem paſneegt blodu ar fahl-maiſi.
Blodu ar fahlnizi wini, Maskawā atbrauklu-
ſchi, lika iſgatawot un ta wineem wiſeem
kopā mafšā 1200 rbl. Daschi no pagastu
wezakeem atkal ſwehtbildeſ un paſchu taiſi-
tas kola blodas paſneedſa Augſtam Semes
Tehwam. Kad muhſu Latweeſchi pee trona
peegahja, kur Keisaru Majestetes ſtabweja,
kad Keiſars Kurſemes muſchneeku preekſch-
ſtabhu, baronu Heikingu, waizaja, waj ſtarp
Latweeſcheem neweena ne-efot, kas protot
Kreewu walodu. Uſ tam barons Heikings
Keiſaram wiſpaſemigi wehſtija, ka pagasta
wezalais Wanags, if Glukſtes aprinka, efot
weenigais, kas runajot kreewiſli. Augſtais
Semes Tehws nu Wanagu laipni uſrunaja,
ka tas nahkotees, ka wiſch runajot kreewiſli,
uſ ko Wanags Keiſaram paſemibā atbildeja,
ka wiſch, Kreewu tuwumā dſihwobamis,
walodu efot eemahzijeſs. Deenu pehz tam,
18. majā, Keisaru Majestetes ſihds ar wi-
ſeem Saweem augſteem weeſeem apmekleja
leelo teatri, kas uſ jaukalo ar pukehn un
tropu ſtabdeem bij puſchlots. Uſ teatri ari
pagastu wezakos eeluhbda, no fatras guber-
nas pa weenam. 20. majā pagastu wezakee
wareja apſlatit Keisara pili, kara eeroſču
palatu un wiſas eewehrojamas leetas pili.

(Turmal beigeimß)

Odeña. Uj karantenes oštâ gujoščà kara twailona „Bug“ notizis schahds breeſniqſ skats: Kad flotes ofizeers, marines leitnants ſkomento, kuga komandeera Prokoſjewa preef-ſchà ar rewolweru pats schahwa uſ ſewi un tuhlin ari pakrita gax ſemi, tad kommandantà ta iſbijahs, la gribaja lehkt juheā. Bet kad to ne-attahwa, tad fahla trakot, un nelih- djeja nekas, ta la wimū wajadjeja nowest hospitali.

Minusinska, Jeniseiskas gubernâ. 17. aprili
tureenes arrestantu pulkâ notika leela kau-
fchanahs, kur fargi ne-usdrofchinajahs eemai-
sitees. Arrestanti nupat pehz pusdeenaas bij
nolaisti sehtâ. Dê us reisî waialk neka simis
no wineem gahsahs us 8 ziteem arrestanteem,
azumirkli tos fadavifidami afinaius un pus-
peelaudami. Zeetuma fargu unterosizeeris
neko nedarija, lai tiktu pee meera, bihdamees,
la traika banda ari nenogalinatu wijsus far-
gus. Wehlak, ka israhbijahs, teem 8 arre-
stanteem, ta zeetuma „wetscheem“ bij se-
wijschki leela wara, ta ka eespehja nospreesi
par zitu zeetumueku dsihwibû waj nahwi.
Nejen atpakal femeš apatschâ bij ratis gan-
gis, kas no lahda zeetumneeka laikam bi
tizis sunams; weens no ta faulteem „we-
tscheem“ jaw bij nospreedis, domatajam no-
dewejam ar uasi padarit galu. Ziti zeetum-
neeli, to dabudami sunat, nospreeda galigi
reis atswabinatees no tahdeem warmahleem;
bes tam ihsu laiku atpakal zeetumâ bij no-
tiluse fleplawiba un „wetschi“ ari bij pada-
rijuschi wehl zitu lahdun leelu kauna darbu.
Ta tad galu galâ notika schi kauschanahs,
kas beidsahs ar to, ka minetee 8 zeetumneeli
gruhti tila eewainoti, daschi pat pusdïshvi
nowesti hofvitali.

No Samaras rastta: Scha qadu - sumtena

festajā desmitā sahdas 54 Igauni familijas apmetahs Novo-Uzenškas aprinkī, Samaras gubernā, kur winahm faws semes-gabals uſ to tika eerahdits, kas wehlat israhdiyahs apstrahdaſchanai nederigs, jo tas pastahweja gandrihs til weenigi no sahls-pueweem. Ali-
gahjeji nu greefahs ar luhgumu pee Samaras gubernas domenu-pahrwaldeſ, lai teem eerahditu zitu weetu, kur nomestees uſ dſihwi. Pehz gada laila wini dabuja schahdu atbildi, ka domenu-pahrwaldei tagad ne-ejot teesibas, wineem zitu dſihwes weetu eerahdit. Beidſot 1874. gadā nelaimigee Igauni apnehmahs eemantot ar waru zitu labaku ſemi un eenehma wairak ſintu deſetinas ſahda priwat-ihpasch-neela robeschās. Par tahdu waraſ-darbu tee tika apfuhdseti un teſa nospreeda, ka Igauneem ja-atnem patwarigi pefawinata ſeme un jadod winas ihpaschneekam atpakaſ. Igauni neklauſja ar labu un tadeht tee tika no teesas puſes ar waru no eenemtajeem ſemes-gabaleem ifraiditi. Nu wini dewahs uſ ſahdu kronam peederigu ſemes-gabalu un pahrzebla robeschās alminus gluschi pehz ſawa prahta. Schai leetā ari ſahdas ſeigisu familijas strahdaja ar Igauneem uſ weenī roku. Gefahkot teem dewa padomu, atſah-tees ar labu no patwarigi eenemtā ſemes, bet wini atbildeja, ka nemaj nesaprotoſ, ta-deht un uſ kureeni lai wini tad nu ejot projam. Nu tika uſſahltia kriminal-ſuhdfsiba preet Igauneem ka robeschu pahrzeblejeem un krona ſemes patwarigeem eenehmejeem. Pirma iſmekleſchana ſchai leetā tagad jaw pabeigta un ſahdi 60 apfuhdsetee nodoti teſahm. Pro-zeſes iſſchirſchanas deht aprinka-teſa wedihs, ka „Saratowas Ljſtols“ ſtahsta, tahlakas iſmekleſchanas paschā tai weeta, kur Igauni nehmuičhees ar waru apmetees. (Ar.)

Pleskawas gubernas Latweeschi, ta "Plesk. lapa" sino, schogad pirmo reisi isleetojschi sawas teesibas, mai gruutneeku sapulze usstahdidami sawus kandidatus preeskch semstibas deputatu zelschanas un wineem ari isdewees isdabut zauri 27 sawus kandidatus, kuri nu nems dalibu pec semstibas deputatu eezelschanas.

Ahrsemes sinas.

Bahzijas. Konstanzes pilsehtā, kur 30. majā 1416. gada slavenais Tscheku tījibas reformators Hūss tila uz katolu konzila jeb bānīzas sapulzes spredinna sadedzinats, išai gada isrihloja minetam atgadijumam par peemīnu fwehtkus. Uz scheem fwehtkeem eeradahs ari tāhda Tscheku deputazija i Pragās, kas gribēja vee fwehtkeem veedalites. Bet fwehtku isrihlotaji, kas bij Wahzeeschi, usnehma Tscheku deputaziju til nedraudīgi, ka wina tai pašchā deenā atkal atstahja Konstanzu un atgreesahs u mahjabum. Schei no jauna israhdiyes Wahzu tautiskais fanatizums. Kaut gan Tscheku deputazijai it ihpaschi peenahzahs weeta Hūss'a peemīnas fwehtķos, Konstanzes Wahzeeschi atraidijus tos wenigi tadeht, ka Tschekiem Bohemijā tāhdi politiski strīhdi ar tureenes Wahzeescheem. Tāhda istureschanahs itenāk tagadejai Wahzu kulturai par godu.

Franzija. Pee Franzischu-Staleeschu ro-
beschas atrodahs masa pastahwiga walstina,
kreas wahrds „Monako“ uni krai saws
mahs waldneeks jeb prinzis. Monako wal-
stina pasaulei gan drihs weenigi zaur to pa-
sifstama, ka winā atrodahs klajs spehlu nams,

fur teek spehletas laimes spehles. Nomas nauda par scho spehles namu ir printscha leelakais eenahkums. (Tahdi spehlu nami ir wijsas zitas Eiropas walsts aisleegti.) Tagad sino, ka Monako prinjis ajs naudas truhkuma wehlotees pahrdot sawu walstini. Jaw 20 gadus atpafat winch no tahs pahrdewa diwus appabalus, Mentonu un Roka brunu, feisaram Napoleonam III. ieb Franzijai par 200.000 franku gada naudas (par ko tas dabuja peenahkofchos Franzuschu walsts naudas papibrus). Tagad prinjis gribot ari sawu atlifuscho walsts dahu pahrdot Franzijai, un prajot par to 10 miljonu franku, pee kam Franzuschu waldbai wehl ja-usne mahs paturet spehla kontraktu, kas no printscha noslehgts ar Monako spehles nama nomneekeem (Blana mantineekeem) un kas beidsahs til 1910. gadā. Prinjis warbuhit waretu par sawu walsti dabut wairak, ja winch kahrtigi liktu to us wairakfolschanu. Bet laikam tas bibstahs, ka Franzija neweena zita pirzeja nepeelaidihs, un tadehk tas nekerahs pee mineta prahiqa lihdselta.

Egipte. Koleera isplahitishanahs pa wiſu Egipti, ta leekahs, nebuhs nowehrschanahs. Waldiba gan stipri puhlejahs, atturet fehrgas eeweschanu diwi swarigakas Egiptes pilfehtas, proti galwas pilfehtah Kahirah un Alessandrijah, bet ta jaunakas telegrammas sinojuschas, Alessandrijah jaw daſchi zilweiſt ar fehrgu nomiruſchi un ari Kahiras dſelſzeta bahnusi tas pats notizis ar kahdeem atbraufuscheem paſaſcheereem. Saſirguſcho pilfehtu waj apgabalu eeslehgschana zaur ſaldateem, un ziti karantines lihdselti lihdschim gandrihs nekad naw warejuſchi apturet fehrgas isplahitishanos uſ faufuma. Tuepreti karantina ar ſekmi ſtrahdā pret fehrgas isplahitishanos pahr juhru. Zaur ſtingru uſraudſib par tugeem, kaſ naht iſ ſaſirguſcheem apgabaleem, war nowehrſt fehrgas eeweschanu pahr juhru. Tadehl zeramis, ka koleeris ſchoreis Eiropā netiks eewestis. Bet paschā Egipte tas laikam isplahitheeſ pa wiſahm malahm. — Sinojumi, ka Hawres pilfehtas oſta, tahtak Antwerpenē un kahdā Spaneeschhu pilfehtah jaw laudis nomiruſchi ar koleeri, wehlak israhdiuſchees par nepateeſhem. Eiropā ſchi fehrga tagad wehl nekur naw parahdiuſheſ.

**Strahdneeku kahrtas pasch-
palihdsiba.**

Lai gan darba algas un pelna, tapat ari
pahrtikas zenas pehz apstahlleem mainahs un
grosahs, tomehr nippes, usgihtigs strahdneeks
wehl weenunmehr mai ses buhs pa-ehdis un
lawas fabretas pehz apegehrbees. Bet schi
dsihwe winam til ilgi ween ta apdroschinata,
famehr spehls kaulds un tas usturahs pe
wefelibas. Tilihds schee galweneeli jeb ap
droschinataji atkriht, tad strahdneeka liltens
wifai behdigis un noschelholjams. Gan li
kumi nosaka, la laulkpagasteem un pilsehtahm
ja-apgahda sawi slimneeki un nespcheinneeki
fur tee peerakstiti un spehla gaddos makfa
jujschi sawas nodoschauas. Bet fayrotams,
ta schi apgahdiba war patneegt tilai wifui
wajadsigalo un pat ari ar to weetu weetahm
daschadi gadahs. Alpflauschams wehl ne
weens naw, kas tabdu apgahdibu bauda.
Bet waj zilwela dsihwe til weenkahrtscha
waj winam til ween ir wajadsibu? Kuer lai
paleek peederigee? Kuesch likums nosaka, lai

pagasti waj pilsehtas peenahzigi apgahdā un
skolo tahda nelaigmā tehwa behrmas, if katu
pehz wina meesas un gara eespehjas? Me-
weens neleegs, ka pate nabadsigala wezatu
azs, ja ta tikai zaur rupjeem netikumeem
wifai naw aptumshota, labak un s̄irfnigat
noskahrtih, kurjch amats, kahds zelch winu
behrnam derigaks, ne ka apgahdneeli, kureem
waj likums waj peeklahjiba usleek tahdu pee-
nahkumu. Tapehz droschak buhs apgahdats
un labak klahses tam, un ari wina peede-
rigeem, kas spehla gadds pratis kahdu ma-
sumini pee malas nolikt. Tomehr daudskahrt
esmu dsirdejis, ka it ihpaachi no mas turigās
strahdneeku fahrtas, kureem schahbus padom-
us dod, sapiktojuschees atbild, ka tahdas
tukshas walodas par naudas etaupischanu
un krahschamu tikai tahdi warot runat, kas
paschi d̄ishwo swabadalos apstahklos un ne-
sinot, zil gruhti strahdneekeem jeb rokpelneem
zauri speestees. Schi pretruna gandrihs iſ-
flausahs, it ka ta zeltos if strahdneeku bes-
ruhpibas un weenaldsibas par sawu paschu
litteni un dotu par wineem ne wifai labu
leezibu. Bet, luhkojot us strahdneeku leelum
leelo skaitu, ta nebuht naw. Strahdneeku
fahrtas fajuht un apsina gluschi labi sawu
stahwokli, bet zaur to wehl jaw nesina, ka
lihdsetees. Daschlahrt raksteem un wahrdeem
dotos padomus teem ja-atraida, tapehz ka
tee pahrsphleti, pahri par spehleem ejoschi,
d̄ishwē ne-ispildami u. t. t. Dachhi no ſneeg-
teem padomeem ifllausahs gluschi pehz ta
agral zehluschos un pat wehl tagad leetoto
femes apstahkli ſmallo paſineju iftezeena:
„ja ſemueksam naw it nela ko ehſt, lai winſch
ehd ſweeſt' ar maiſi!“ Kürp lai noſluhſt ar
ſchahdeem padomeem? Alpmulſinats zilwels
uellauſa un ne-ufſiz wairs neweenam. —
Derigakais, ſinams, leefahs tas padoms: lai
latrs atlizina no pelnas, kraji zil paspehj
un ſeek naudu us augleem. Rigā jaw ic
ſparfaje, krea, no 5 rbl. ſahlot naudu nem
preti us auglu augleem. Ka ſcho lihdſelli
tillab strahdneeli, ka deenastneeli, bet gan
wairak pilſehtneeku, amatneeku, meiftaru, gan
ari lauku laudis atſimischi par derigu, to
veerahdihs noguldiſjumu prahivā ſumma ſpar-
laſe. Bet man leefahs, ka 5 rbl., ka ma-
ſakais noguldiſjums, jaw ic par angstu, par
neſaſneedsamu strahdneezinam un rokpelnitum.
Japa-eet ilgam laikam, lamehr gruhtdeenitis
eckrahjis 5 rbl. Un ilgu laiku zauri, likt
graſiti pee graſiſcha — tas pahraf gruhti!
Geschaujahs kahda wajadſibina ſtarpa un —
laſ atturehs pirkſtus no ſuhri, gruhti krahtā
maſumina, ja tas noguldiſts tahda weetā, kur
katru brihdi wiſs naw pakeraſms? Tapehz
wajaga eetaiſes, kur nemtu preti ari ſihkalus
atlikumus un etaupiſjumus us auglu aug-
leem, lai il katram, kas wehlahs waj nedea-
lahm waj mehnſcheem kaut ko atlizinat, buhru
atweeglinats, to tihlin nodot droſchā weetā
un us augleem. Tahda eestahde jaw gau ic,
bet kaudim wiſai mas, waj nemas wehl pa-
ſihſtama. Schi weeta ic: „Krabſchanas
kaſe Walſts bankas kantori! Rigā.
Tur peenem noguldiſjumus no 25 kap. ſah-
lot lihdj 50 rubl. weenā reiſā us auglu aug-
leem, pee 40%. Negribedams par ſcho leetu
wairs plaschalus wahrdus ifleeton, nobeidiſu
ar ſchahdu ſinoujumi: Walſts bankas kantori
Rigā zaur ſcho iffino, ka ta pee wina
paſtahwoſcha krahschanaſ kaſe ic atwehrta:
darba deenās (iſnemot leelās baſnuzas waj

krona svehtdeenas) latru deenu no plkst. 10
lihds plkst 2 deenā, bet svehtdeenas (tapat
isnemot augščam minetas svehtku deenas)
waſaras laikā, t. i. maja, junija, julijs un
augusta mehneschōs, no plkst. 8 lihds plkst.
10 preeksch pušdeenas, bet zitōs mehneschōs
no plkst. 12 lihds plkst. 2 deenā. Nogul-
dijumi teek peenemti no 25 kap. sahkot lihds
50 rubli weenā reisā us 4 prozenteem, reh-
kinot par gadu prozenteem atkal prozentus
(us intreschū intreſehmi).

Peeleku tikai wehl to: ar tuwakahn sinahm
un sihlaeem nwsazijumeem kates war dabut
eepasihtees paſchā Nigas Walts banksas kan-
tori, kur tabs labprahf satram pasneedsj.

8

Tew poschâ wezumâ buhs jastrahdâ.

Jaunelli! Scho rakstu jums tadeht til
dodn, lai juhs, kureem wehl naw pa wehlu,
sinceet, ka: "Jums paſchā wezumā buhs ja-
ſtrahbā!" Behrnibai „ardeewas“ teildami,
juhs juhtatees tee laimigalee zilreki, melle-
jeet draugus, un zik til preezigi latram ee-
ſpehjams, libgsmojatees farā aklā jaunibā. —
Es dariju tapat un ziti ari nepalika atpalak. —
Biju deewabihjigu wezaku behrns. Uſaugu
nabadſibā un aſarās. Jaunellis tizis gri-
beju paſaulē zihnitees un noſtahees warom
rindā. Melleju un atradu draugus. Wiſ-
wairak ſagahjos ar augſtakem wiſhreem, to
tureju jaw par godu. Sinams, ſmalkala
ſadſibwe nekahwa man daudſ strahdat, bet
to teefu man aklā uſlīka deesgan leelas iſ-
doſchanas. Laſju romamus un ſapnoju no
ſeedoſchas nahlamibas; jutos warens. —
Pehdigī man par brihnmu, pat mani aug-
ſtee draugi ne-apgahjahs ar mani veenahzīgi,
pat jaw fahla peefmeet, ja nespēhju ſina-
ſchanahs par wineem buht pahraks. Ween-
lahrfchakee utkal ne-ufdrifkſtejahs man buht
par draugeem, un ſinams, man ari wini ne-
patika. Nu tilai ſajutu, ka eſmu gluſchi
bes draugeem. Naudas ari wairs nebija.
Strahdat bij gruhtaki, ka mirt. Parahduš
labi biju eetaiſijis. Sirmee wezaki welti
luhdſa mani labotees, welti wezā mahte preet
debeſim iſſteepa manis deht ſawas dreboſchas
rokas. Wini raudaja un ari eſ raudaju no
ſieds. Ar heidsameem ſpehleem wehl gri-
beju zihnitees, wehl tilt par wiſhru. Katru
deemi ar milſigeem ſoleem gahju neſlawā.
Domaju, palikſchu traks. Pat bads jaw
reifehm prasti ar mani apgahjahs. Iſſbeidsu
pehdejo graji, ko wezaki bija ſakrahjuſchi.
Bij gan to darit gruhti, bet zitadi newareju.
Ko nu darit? Nebij wairs neka; wiſs, wiſs
man bij ſudis: gods, manta, zeriba, ar wahybu
ſakot, man wairs neka nebija paſaulē, ko
waretu par ſawu fault. Melahroju ari wairs
neko; atſinu, ka man wairs nekas neber;
domaju, ka wiſs par wehlu, wiſs pagalam.
Sehdeju un domaju. Tē mans tehws no-
ſlauzija leelu aſaru, kura winam par diſlu
waiga-grumbu wehlaħs un nahja man flaht,
uſlīka ſawu roku man uſ pleza un teiza:
„Dehls mihlais, man ir ſoti tewiſ ſchehl,
tem poſchā wezumā buhs iſſtrahbā!“

Sawadas bailes mani pahrnehma. Tehwa wahrdi arweenu stiprali man aufis atbal-
soja un mi wairs ne-atradu nekut meera,
tur gahju, ko domaju, kad guleju, pehrkonigā
halsi dsirdeju tehwu kleedsam: „Tew paschā
wezumā buhs jastrahdā!“ Atsinos, noscheh-
loju un ari wairs nebijos, domaju, kad ja-

strahdā, strahdaschu! Weenigais, tagad gri-
beju zihnitees newis preelsch fewis, bet preelsch
wezakeem; jo nu til sapratu, ka tehws jaw
loti wezs un manis dehl winam nu bij ja-
strahdā. Gribetu strahdat. Tehwija laume-
jos. Kahdā rihtā sapakaju fawas leetas,
luhdsos no wezakeem pedoschani, usslatijū
wehl d̄simteni, kur til laimigas un neslaimi-
gas deenas biju pawadijiss un kur man wiss
bij bijis un alkal wiss sudis, krea man
tik reebiga, tik neschehliga tagad isslatijahs
un teizu "ardeewas" faweeem eenaidneekeem
un aifgahju. Tagad strahdaju lahdbā fabrikā
un esmu ar fawu likteni meerā. —

Mihlee jaunekti! wehl reis juhs luhdsu:
zihntatees jaunibā! neslinkojeet us skolas-benka,
jo par latru skola nokawetu stundu juhs
wehlaak dauds dotu, bet par wehltu. Sac-
gatees no pulka draugeem, jo winu starpā
warbuht neweens naw pateeja drauga wehrts.
Sargaitees no nederigu stahstu lasischanae
(ihpaschi no romanu), bet isleetojeet fawu
laiku, siniskus gabalus wehrodami. Dad ja
ari lahdbreis laime nesmaidihs, warefeet jaw
ar to firdapsinu buht laimigi, ka efeet zih-
nijuschees zit spēhjuschi. Beidsot fneedsu jums
roku, luhgdams: labojates; zitadi: „jums
paſchā wezumā buhs jaſtrahdā!"

Werners.

Muhſu walodas qahjeens sadſihwē.

(States Mr. 23.)

No Glūka nöpelneem runadami, peeminejam Bierhuffa un Kündsina spreedumus par Glūki un to darijuschi, fazijam: „Glūkis ari teeschaan tōs winam issagitos Bierhuffa un Kündsina flawas wahrdus pelnijis, kad eewehrojam Latweeschu rakstibu un walodu grahmatās, kas bija laudis isnahkuschas, pirms Glūka bihbeles tulkojums; bet waj schis Glūka tulkojums wišpahri bijis derigs Latweeschu walodas attihstijimam, tas ir zits iautqiums.“

Bihbele, Latweeschu walodā pilnigi tulkota 1689. gadā, nolika pamatu Latweeschu bānizas walodai, kā arī walodai deewwahrdi grahmatās, to lihds muhsu deenahm ustāpidama. Kas par ūcho wahrdi pateesibū schaubitos, tas lai panem kahdu sprediku grahmati, pat to jaunako, un kahdu no muhsu labaleem laizigeem rafsteem, ko J. Allunans, Kronvalda Altis jeb Brijhwsemmeeks farakstijuschi; sprediku grahmata walodu ar laizigu rakstu walodu salihdsfinadams, winsch atra dihs deesgan starpibas, kas no tam zehlnisees, ka walodas finā sprediku grahmata atbalstahs us bihbeles walodu un mineto laizigu rakstu waloda — us tautas walodu, kahda ta ustāpijusees tautas dseefmās un kahdu tanta pate runa, vismajsakais muhsu labalee laizigeem rakstneeki pehz tam zenschahs un ūchi zenschanahs atnes arweenu wairak augsti. Bet par to runāsim plāschaki, kad pahrspre dibsim muhsu walodas gahjeena beidsamo laikmetu, ko nosauzam par „tagadejo laikmetu;“ tapehz atgreesīsimees pee bihbeles walodas.

Lai gan wifa Latweeschu bihbele nahza 1689. gadā gatava, tomeijs ta toreijs wifseem wehl nektluwa pasibstama, jo latram ta nebija dabujama.*¹) Ta til preefch Widsemes bija rakstīs eespeesta un naudas un pirzeju truhuma debs newisai leelā daudsumā, 1500 gabalīs. Tīlai māhītajai dabuja daschas

preesch sawahm hasnizahm; draudses lozē, leem tahs gan bija par dahrgahm, gan ari weltigas, jo paschi lasit no finiteem tilai warbuht weens prata. Pa tam wehl daschas no retajahm dahrgajahm bihbelehm bija postā aifgahjuschas kara un mehra breesmās, zitas atkal apfliukuschas uhdens pluhdds, kas 1709. gada appluhdinaja wisu Rigu un tamlidjs ari Fischera drukatawu, kur laba teesa bihbelu un zitu grahmatu atradahs. Tadeht bihbeles darbu wajadseja no jauna eesahlt. To usnehmahs Jahnha Fischera dehls, Zehlaks Benjaminsch Fischers, kam tapat sā tehwam ruhpēt ruhveja Latweeschu tautas un semes labums. Winsch isgahdaja jaunu lehtatu bihbeles druku Karlautschds Bruhsiā. Widsemē un Kursemē lassija pa muishahm un mahjahm naudu, bihbeles jaunai drukai, lai lahdas 8000 us reisu waretu issaist laudis. Bihbeles otra druka isnahja 1739. gada.

Lihds ar bihbeli Latweescheem ari zitas deewwaheddu grahamatas eeradahs, tahs bija: dseefmu un luhgchanu (pahtaru) grahamatas un pirmahs sprediku grahamatas. Pirmahs dseefmu grahamatas isnahza Kurfemei un Widsemei gandribis reisā, 1685. un 1686. gaddis, kur Glükis wehl publejabs gar pirmo blybeli un patlaban bija laudis islaidis „jauno deribu.“ Kurfemes superintendents Adolphs (miris 1686. g.) un Widsemes superintendents Fischers (miris 1706. g.) bija dseefmu grahamatu apgaabdataji.

Latweeschu (rakstu) walodas un (sivehtu) dseesmu veztehwis ir Juris Manzels, kas wiseem papreelschu ar Latweeschu walodi bīskaki nodarbojees un Latweeschu dseefmas taisijis. Winsch ir Kursemē, Meschamuischā mahzitaja muischā peedfinis, papreelschu Kursemē mahzitaja weetu peenehmis, tad u Dehrpatu par mahzitaju aisiyahjis, pee jaunahs augstskolas par teologijas profesori tizis, beidsot no Kursemes leelkunga us Jelgawu par pilsmahzitaju ataizinats un 1654. gadā nomiris. Manzels isdewa pats ihpa schu dseesmu grahmatu, Riga 1636. gadā. Wina dseefmas naw nekas zits kā tulkojumi no Wahzu walodas bes rituma un bes sašanas (rihmes). Lai Iafitaji vāschi zik nezī waretu apspreefi Manzela dseefmas, tad peeliksim (pahrtaitā rakstibā) šehe wina pirmo pantu no tāhs dseefmas: „Gods Deewam ween ar vateikschau!“

„Wenam Deewam eelsch Augstibas ir Gobs,
In paleitschana par wina Scheblastibu.
Tensha Iz mu in ne mukhlashan.

Tapebz la nu in ne muhscham
Muhs aisslaht war ne weenas Bebdas;
Weenu labu Prahlu Deewa p ee mumis tur
Nu ir leels Meers bes Miteschanas,
Wisam Karam ir nu weens Gals."

Kahdā wihse tahda dseesina tikuse nodsee-data bes rituma, bes faslanas, to gan waran eedonigatess.

Adolphii superintendenta taifitās dseefmas ar
bijuschas bes faslanas, bet ne bes rituma,
kā tas is īchahda neemehra radszma.

"Weens jaunais Behrninſch Betlemē
Mums ſchodeen džimis ir

Ta Mahte Jumpraw Mahra ir
Mo Dahmida Wada

No Dahidiba mada
Rà zeeta tama Silo

Uf! Leela is Deewas in

In tomehr wist Engeli

Teiz tawu Godibu.

No Manzela un 2

ja peemin, fa Manzelis

wesjchu wahrdnizi „Leitus“ (ta ifnahza 1638) gadā diwās dalās: „wahrdū“ grahmata un-

^{*)} Bassates R. Rumbina "Bejo Stenperi."

"šarumi" grahmata) un Adolphi — fawu pirmo Latweeschu gramatiku, "Jhss wadonis pee Latweeschu walodas" (isnahja 1685. gadā un bija pahrstrahdajums no nelaika Jūrekeri "Declinationes" un "Conjugationes").

"No abahm ūchihm grahmatah," tā R. Gundisnich raksta fawā „Wezajā Stenderi,” „mahzijahs fawā laikā Latweeschu walodu, tā kā muhsu deenās no Ulmana un Bielensteina; tagad winas tik peeminamas par pagahjuschi laiku atleekahm muhsu rakstnezzibā un eewehrojamas ihpaschi zaur to, tā Manzelis fawā wahrdnizē pirmais usnehmis mīkstos līhdsklamus (g, ķ, t, n), tā gan pīe wina ortografijas (ſirž — ſirds; zilwāks = zilweks; għars — gars) peħġlaika rakstneeki natureju ūchees. Adolphi lizis fawu gramatiku atkal nodrukati pehz Wahzu rakstu wiħses, netik ween tadeht, ka Jūrekeri fawas dsejfmas tapat rakstds eespeedis, bet ari tadeht, ka — un tas jo eewehrojams — tā daschi nabagaki (amatneeki) no Wahzu kahrtas, gan wiħri, gan feewas, kas fawu maissi pelta, ya semmien apkaħrt staigadami un mahzidam.

behrnus laft, tā ūħċe pirmee Latweeschu ū kolotaji to eespeħtu pehz jaunahs gramatikas darit, paschi pa latwijski nemas neprashdami." (Turpmal weħl).

Deewa-kalposchana Nigas bañniżas.

	Sweħdeen, 3. julijs.	Vap i h i t i
Deklaħa bañniżas:	Spredikis puliżien	10 mahz. Holst.
Petera bañniżas:	" "	12 mahz. Bind.
" "	" "	10 mahz. Poelchau.
" "	" "	6 mahz. Poelchau.
Jahnu bañniżas:	" "	9 L. m. Gaebtgens.
Gerrudes bañniżas:	" "	2 L. m. Walter.
Jesus bañniżas:	" "	10 w. m. Hilde.
Mahrtiu bañniżas:	" "	2 L. m. Schilling.
" "	" "	9 L. m. Mithel.
" "	" "	10 L. m. Spalvin.

Nandas-papiħru zena.

Rigā, 1. junija 1883.

	Vap i h i t i	malf. prastja
Busimperials		8,40 8,41
5% bankbiletu 1. istaibum	96 $\frac{1}{2}$	96 $\frac{1}{2}$
5% 4.	93 $\frac{1}{2}$	94
5% inftr. 5. ajsnehmum	94	
Austrume ajsnehmum no 1877. gada	92	92 $\frac{1}{2}$
1. 5% Kċecu prem ajsnehmum	218 $\frac{1}{2}$	219 $\frac{1}{2}$
2.	210 $\frac{1}{2}$	211 $\frac{1}{2}$
Rib. "Bolog" dselsjela obl. 2. ajsnehmum		
5% lonsol. 1871. gada ajsnehmum	139 $\frac{1}{2}$	139 $\frac{1}{2}$
Oħra pīl. hipoteči bankas 5 $\frac{1}{2}$ % obligajjais		

Tirkus finas.

M a l f a p a r	puħru rbl. sap.	puħru rbl. sap.	podu rbl. sap.	muu rbl. sap.
Rudju	—	—	1 03	—
Meħschu	—	—	97	—
Ausu	—	—	82	—
Linseħħlas	—	—	—	—
Kartupelu	1 60	—	—	—
Sweesta	—	—	6	—
Labu filku	—	—	—	23
Brastu filku	—	—	—	12
Nupjas fabl	—	—	55	—
Smallas fabl	—	—	50	—
Stangu dċells	2 20	—	—	—
Reipu dċells	2 40	—	—	—
Lapu tabaku	—	—	—	—

Atbildes.

A. S. — D. Sinojums noweżejies, tapeħż bija atleelam. A. J. — G. "Peelitum" ween beq "Mahjas Wees" netel iż-żiġi, tapat ari 1 "Mahjas Wees" til war et tibdja 1 "Peelitum"; tapeħż otru "Peelitum" newarar p-eeħi. Ned.

Lidhs 1. jul. ainaħlu fħi 911 fugi, aixgħażju fħi 825 fugi.

Atbilstoħħais redaftors: Ernst Plate.

Sindinaj umi.

Ziegler's un beedris,

Walter'a A. Wood'a
original amerikanistis

Iabibas un saħles
pflanjamahs maschinis.
Original amerikanistis
firgu-grahbekħus
"Bay State" u. "Tiger."

Rigā,
pīl. Kalku-eelā Nr. 6.

ahrpilfeħtas Kalku eelā Nr. 8, Wehrmanu dahrja tuvu mā.

Drahli Martinson, Rigā,

ahrpilfeħtas Kalku eelā Nr. 8, Wehrmanu dahrja tuvu mā.

Weenigeet weetneeki Baltijas gubernas prekejħi

Leepajā,

Aleksandra-eelā Nr. 6.

Kurinatajs,

laż prot kurinat ar saħqu-slaibdm, un ween ċhekk-meistar arrod ppee laba lona tuhlix barbu Woltermusicas saħqu-diskutaw u Nadejki dambja.

Belgijas 14 jollu sarkano

Dakštimmus

sañehma nupat un pahrdod taifni no fuga "Herrmann" phee dċells tilta.

Karl Newermann u. beedr,
pee Jauneem waħreem sem wasla.

Mahzitas glanu-pletetajas

atrod pastaqwiga darbu phee augsta lona M. Namsejhera Rigas twaiku - masgħatawa Nikolai-eelā Nr. 55.

Kahdam fuqmanam

derigs džiħwofli

ar mahġu u stalli 3 sejjem ir-riħeqi is-riħeqi u Weisħu dambja Nr. 10.

Rigā 1880.

Fabrikas-fħome.

Apgalwoħħana par fatru gabalu.

Wifas sortes leelu un mašu saħqu, saħqu-wiħlu, atleħdsneku-wiħlu u. t. latħu leelu, is-piċċi kieni. Anglu leeta-teħranda ta'iftas, un la is-riħeqi is-piċċi kieni. Ta'iftas, un la is-riħeqi is-piċċi kieni.

Gustawa Soenneckena

Rigas saħqu- un wiħlu - fabrika,
Kamarina namā.

Bigas kaulu-miltus
(avallot u ussejha),
Mejillones guano-supersosfatus,
Anglu supersosfatus

pahrod no leħġera un us-pastellejju

Herm. Stieda, Rigā.
Kantoris Marstab-eelā Nr. 24.

